

הַלְבוּת חַל הַמוֹעֵד סִימָן תַּקְמָח

ביאורים ומוספים

33) ומנהג העולם, הביא הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פס"ה דע' קפא) שמנחמים ברגל כל השבעה שאחר הרגל, אך הסתפק אם הוא מנהג ותיקון, אכן, ראה במקור חיים (לבעל החיות יאר, סי') שהביא מנהג זה, וכתב שהוא מנהג טעות, ובשו"ת אגרות משה (י"ד ח"ב סי' קעב) כתב שבזמנינו שלא נהגים לנחם במועד, יש חיוב לנחם אחר המועד.

34) וראה לעיל (סי' רפו ס"ק ב) ומה שכתבנו שם פריי הדיימס בזה.

[משנ"ב ס"ק ט]

בְּשִׁלְחָה מִקְנֵי צֶלְיָה וְצֶלְיָה וְגַם שְׂפָאָה³⁵.

35) ולענין מנהג העליה לקבר בתום השבעה, כתב הגשר החיים (ח"א פכ"ט סי') שכשיום טוב נבטל את השבעה [בשביעות ראש השנה ויום כיפור], נהגים לעלות לקבר באסרו חג, אף שלא עברו שבעה ימים מהקבורה. מאידך, דעת הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה שבתות פ"ב ס"ט) שהמנהג הוא שעולים לקבר לאחר שבעה ימים, ולא למחרת החג, כיון שהדבר תלוי במספר הימים שעברו מהקבורה ולא בדיני האבלות שבטלו ממנו מפני החג [וכן נהגים גם לענין עליה לקבר בתום השלושים].

[משנ"ב ס"ק כז]

אָסוּר עֲלֵי שֵׁם אֲסוּר בְּכֻלָּם³⁶.

36) ומה שנהג בדיני אבלות של שלשים ברגל, אף שאין אבלות ברגל אלא בדברים שבצינעא, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק ד).

[משנ"ב ס"ק כח]

דִּינֵי דְרִינֵי קוֹבְרֵי³⁷ וכו', שְׁנֵיהֶן בִּי דְרִינֵי שְׂפָאָה³⁸.

37) וכל שכן אם לא ידע כלל קודם החג שמת לו מת, כמבואר בשו"ע לקמן (סי'כ), ולענין מי שלא נהג אבלות מחמת אונס, כגון חולה או יולדת, ראה במשנ"ב שם (סי' ג).

38) וכן לענין הסיבה בליל הסדר, מבואר בשעה"צ לעיל (סי' תעב ס"ק יד) שאם לא נהג אבלות קודם החג, אינו מוכיב בליל הסדר, וכן כתב השו"ע הרב שם (ס"ד) שנהגים שלא להסב, כיון שהסיבה נחשבת כדבר שבצינעא, ואֵבֶל זה הרי חייב לנהוג מנהגי אבלות הנהגים בצינעא, וכן כתב הקצו"ש (סי' קיח ס"י).

[משנ"ב ס"ק כא]

לְמָה יָהָא אָסוּר בְּדַבְרֵי תוֹרָה³⁹.

39) וראה בשעה"צ (ס"ק טו) שגם בליל יום טוב שני אין זה ברוך שיהיה אסור בדברי תורה [כי אין דרך לקוברו בלילה], אמנם לעיל (סי' עא ס"ק יא) כתב בסתם שאסור בדברי תורה גם בליל יום טוב שני, ומשמע עוד בשעה"צ כאן, שמעמד כדעת המתירים בדברי תורה ביום טוב כשלא חלה עליו אנינות, אמנם לעיל (שם ס"ק ח) כתב, שאף בשבת שלא חלה עליו עדיין אנינות כלל והייב בכל המצוות, מ"מ אסור בדברים שבצינעא, וכתב שם (ס"ק טו) שדברי תורה הם בכלל דברים שבצינעא [אכן ראה שם שיש מתירים דברי תורה במועד לכל אֵבֶל].

[משנ"ב ס"ק כב]

הַיִּשְׂאוֹת הַמִּוֹכָא שָׁם בְּהַגְרָה⁴⁰.

30) שמתיר בכל אֵבֶל לאחר שלשה ימים מהקבורה, לעשות בעצמו מלאכה בדבר האבד, אם אינו יכול לעשותה על ידי אחרים, ומה שכתב כן בלשון 'אפשר' אף שהרמ"א הכריע שם להקל, ראה בספר דברי סופרים (סי' שצט עמק דבר ס"ק קא).

[שעה"צ ס"ק יז]

אֵלָא לְעִנְיֵן הַחֹד הַרְגֵל⁴¹ וכו', עַל הַחֹד הַרְגֵל⁴².

31) והטעם שבתוך הרגל התירו לאֵבֶל מלאכת דבר האבד על ידי עצמו, אף שבשאר ימות השנה אסור לאֵבֶל לעשות מלאכה בעצמו אף בידבר האבד כמבואר בשו"ע (י"ד סי' שפ ס"ד), ביאר בהגהות רעק"א (שם סי' שצט ס"ב) שאֵבֶל בשאר ימות השנה כיון שיכול לעשות מלאכתו בידבר האבד על ידי אחרים, לא התירו לו על ידי עצמו, אבל בחול המועד אין הבדל בין אם יעשה על ידי אחרים או על ידי עצמו, כי גם אחרים אסורים במלאכה מצד המועד.

32) כלומר שאף שהוא בתוך שבעה, והוא דבר שאינו אבד, מ"מ מותר לו לעשות מלאכתו [כשהיא מלאכה המותרת מצד המועד] על ידי אחרים, ובטעם הדבר ביאר בשו"ת בית דוד (ארי"ח סי' שיד), שכיון שלאחר המועד התירו לו לעשות מלאכה על ידי אחרים [כשעברו שבעה ימים ממימתת המת אף שלא כלו שבעת ימי האבלות], לא החמירו במועד עצמו יותר מלאחר המועד.

[משנ"ב ס"ק כה]

וְאִין צְרִיכִין⁴³ וכו', קַדְּם 'בְּרִבּוֹ' בְּבֵית הַפְּנִיחָה בְּהוֹרָה⁴⁴.

